

ธีรวุฒิ แสงนิล 2550: การศึกษาอนุกรมวิธานของพรรณไม้สกุล *Alocasia* (Schott) G. Don และสกุล *Colocasia* Schott (Araceae) ในประเทศไทย ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วนศาสตร์) สาขาวิชาชีววิทยาป่าไม้ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงใจ สุขเฉลิม, D.Sc. 109 หน้า

การศึกษาอนุกรมวิธานของพรรณไม้สกุล *Alocasia* (Schott) G. Don และสกุล *Colocasia* Schott ในประเทศไทย ศึกษาโดยการสำรวจพรรณไม้จากป่าธรรมชาติในหลายระบบนิเวศ พร้อมทั้งบันทึกลักษณะทางสัณฐานวิทยา ถิ่นอาศัย ลักษณะทางนิเวศ จากนั้นนำตัวอย่างพรรณไม้มามีวิเคราะห์จำแนกชนิด จัดทำรูปวิธานและคำบรรยายลักษณะ จากการศึกษาพบพรรณไม้สกุล *Alocasia* จำนวน 10 ชนิด และสกุล *Colocasia* จำนวน 4 ชนิด ดังนี้ บอนขาว (*Alocasia acuminata* Schott) กระจาดขาว (*A. alba* Schott) ว่านนกคุ้ม (*A. cucullata* (Lour.) G. Don) กระจาด (*A. hypnosa* J.T. Yin, Y.H. Wang & Z.F. Xu) แก้วหน้าม้า (*A. longiloba* Miq.) กระจาด (*A. macrorrhizos* (L.) G. Don) บอนก้านเดียว (*A. navicularis* (K. Koch & C.D. Bouché) K. Koch & C.D. Bouché) เมาะ (*A. odora* (Lindl.) K. Koch) บอนเลื้อย (*A. perakensis* Hemsl.) และ *Alocasia* sp. พรรณไม้สกุล *Colocasia* ได้แก่ บอน (*Colocasia esculenta* (L.) Schott) บอนดอย (*C. fallax* Schott) ฤๅษี (*C. gigantea* (Blume) Hook.f.) และบอนยูนนาน (*C. lihengiae* C.L. Long & K.M. Liu) มีพรรณไม้ที่มีการรายงานว่าพบเป็นครั้งแรกในประเทศไทย (new record) ในสกุล *Alocasia* และ *Colocasia* จำนวน 5 ชนิด ได้แก่ บอนขาว (*A. acuminata* Schott) กระจาด (*A. hypnosa* J.T. Yin, Y.H. Wang & Z.F. Xu) บอนเลื้อย (*A. perakensis* Hemsl.) *Alocasia* sp. และบอนยูนนาน (*C. lihengiae* C.L. Long & K.M. Liu) ชนิดที่ยังไม่ทราบชื่อ (*Alocasia* sp.) คาดว่าน่าจะเป็นชนิดใหม่ของโลก (new species) ซึ่งพบทางภาคใต้ของประเทศไทย มีลักษณะสำคัญที่รยางค์ที่ปลายช่อดอกมีลักษณะเป็นร่อง รูปร่างและขนาดไม่สม่ำเสมอ และดอกเพศผู้เชื่อมกันเป็นแถบยาว ซึ่งลักษณะคล้ายกับกระจาด (*A. macrorrhizos* (L.) G. Don) โดยชนิดหลังรยางค์ที่ปลายช่อดอก มีลักษณะเป็นแท่งรูปทรงกระบอกอัดกันแน่นในแนวตั้งจากกับแกนช่อดอก และดอกเพศผู้แยกอิสระ

